

områder, som det egentlig alene tilkom politiet at tage sig af. Jeg synes, det står lidt hen i det uvisse, når man hører den bekymring, der gives udtryk for fra nogle myndigheders side: Hvis de regler træder i kraft, kan vi jo ikke udføre vores arbejde. Men det har ingenlunde været regeringens hensigt at svække kontrolindsatsen eller myndighedernes mulighed for at udføre deres arbejde. Hensigten er alene at skabe klarhed over, hvad der er de rent politimæssige opgaver, og hvad der er fagmyndighedernes opgaver.

Jeg må sige til hr. Morten Bødskov, at jeg har ikke svar på det, synes jeg, hypotetiske spørgsmål. Men som sagt synes jeg, at vi under udvalgsbehandlingen må se på, om vi ikke sammen kan finde et fælles fodslag for hele Folketinget, så der er en bred opbakning til lovforslaget og til at skabe et klart regelsæt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 97:

Forslag til lov om ændring af våbenloven. (Forsbud mod at bære kniv m.v. samt skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af kniv m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 26/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karsten Nonbo (V):

I den bedste af alle verdener vil der, som justitsministeren lige sagde, heller ikke være brug for det lovforslag, vi skal i gang med nu.

Jeg har bemærket, at der er stor modstand mod dette lovforslag, som det foreligger nu. Også jeg og andre i Venstre har modtaget mange

protester mod lovforslaget, og vi er parat til at bløde op, ganske som justitsministeren har proklameret.

Nu tror jeg ikke, der er nogen, der vil påstå, at der ikke er noget som helst galt på området, og der er vel heller ingen partier, som mener, at der ikke skal gøres noget. Kunsten er at lægge snittet rigtigt.

Med 750 episoder med knive i første halvår af 2003 er der et problem, der skal løses. Med 220 voldshandlinger, drabsforsøg og drab, hvor der har været anvendt knive, heraf 22 tilfælde med knive med en bladlængde på under 7 cm, kan vi ikke bare sætte kikkerten for det blinde øje.

Når man færdes med kniv, og hvis man har tendens til at være lidt opfarende, kan en hidsig prop godt forvolde ondt, som ikke kan gøres godt igen, og det er til skade for både ham selv og ikke mindst for offeret. Mange er blevet gerningsmænd, fordi de har haft nem adgang til kniv, og besiddelse af selv et lille våben kan være en afgørende faktor for, om man bliver morder eller ej. Det kan også være en afgørende faktor, hvis man er trængt op i en krog og går i panik. Det ser vi i hvert fald i mange tilfælde.

Kl. 18.35

Løsningen på problemet er imidlertid ikke bare en afgrænsning af den personkreds, som må gå med kniv, men nok lige så meget et spørgsmål om afgrænsning af de lokaliteter, hvor man må gå med kniv. Det er vist indlysende, at små knive ikke kun bør forbydes på værtshuse og diskoteker, men også til f.eks. fodboldkampe eller andre begivenheder, hvor folk lader sig rive med. Knive hører heller ikke hjemme i ungdomsklubber, ved ungdomsfester og på f.eks. sidste skoledag, og løsningen kan være en bedre adgang for politiet til at visitere for knive på disse steder.

Den næste del af lovforslaget går på skærpede bøder ved førstegangsforsøelser og i øvrigt frihedsstraf, og det kan vi i Venstre kun være enige i.

Der er ingen tvivl om, at Venstre vil være med til at løse problemet, men der skal heller ikke være tvivl, når nogle sigtes for overtrædelse af loven. Vi er parat til at finde en fælles løsning, som rammer potentielle voldsmænd, men ikke fritidsfolket og almindelige borgere, så dette lovforslag bliver en balance på en knivsæg.

Per Kaalund (S):

Brug af knive som våben er farlig. Det er selvfølgelig uacceptabelt, og Socialdemokraterne med-

virker gerne ved lovgivning og på anden vis til at begrænse ulovlig anvendelse af knive. Men det foreliggende lovforslag er efter vores opfattelse alt for vidtgående på nogle punkter.

Dansk Retspolitisk Forening har i et hørings-svar fundet en udmærket formulering. Man siger, at forslaget vil medføre en kriminalisering af en i alt overvejende grad rimelig og legal adfærd, herunder ganske almindelige menneskers besiddelse af små lommeknive. Det er skrevet, som vi kunne have skrevet det.

Af Rigsadvokatens redegørelse fra september i år fremgår det, at et generelt forbud mod knive vil omfatte en temmelig stor gruppe af befolkningen, og det er efter Rigsadvokatens og politimestrenes opfattelse temmelig vidtgående.

Udtalelser fra politikredsene giver heller ikke grundlag for en så alvorlig stramning, som regeringen foreslår. 31 ud af 54 politikredse udtaler, at der ikke er sket en stigning inden for de senere år, og der er faktisk kun én politikreds, der melder om en stigning i antallet af sager om vold og øveri, hvor der er anvendt kniv.

Statistisk er der tale om, at der i første halvår af indeværende år, altså 2003, har været 750 tilfælde af kriminalitet med anvendelse af kniv, men kun i 17 tilfælde er der anvendt små lommeknive med et blad på under 7 cm. Halvdelen af de 750 lovovertrædelser begås ifølge opgørelsen i hjemmene, og her er det vistnok meget større knive som køkkenknive og lignende, man anvender.

Af de overtrædelser, der er sket på offentlige steder, er halvdelen begået af unge mænd under 25 år, og af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at der har været overvejende forskellige modeller til stramning, f.eks. ved indførelse af en aldersgrænse, hvor der er nævnt 18 år eller 25 år, eller tilladelsesordninger og anmeldelsesordninger. Men de sidste to modeller er af forskellige grunde opgivet, og det kan jeg godt forstå, for de vil være svære at håndtere og håndhæve og vil rent administrativt være meget besværlige.

Det er ikke let at afgrænse forbuddet, men vi er meget optaget af den svenske lovgivning og svensk praksis og vil spørge til dette under udvalgsbehandlingen. Ifølge den svenske lovgivning kan mindre, sammenfoldelige lommeknive, som det udtrykkes, kun anses for omfattet af forbuddet, hvis der er specielle omstændigheder, der godtgør en nærliggende risiko for, at knivene vil blive anvendt som våben.

Socialdemokraterne kan støtte, at justitsministeren får bemyndigelse til at forbyde nye typer af våben, f.eks. indbygget i smykker og lightere m.v. Vi kan også støtte, at politiet får mulighed for stikprøvevisitation ved diskoteker m.v. Det står godt nok i lov om politivirksomhed, men vi vil godt tilkendegive det her. Vi kan også støtte, at begrebet offentlige steder udvides til at omfatte skoler, uddannelsessteder m.v., og vi kan støtte, at straffen for at bære og bruge ulovlige knive skærpes i gentagelsestilfælde.

Vi er derimod stærkt betænkelige ved og vel nærmest imod forslaget om, at man ikke må medbringe kniv i sin bil, hvis bilen f.eks. parkeres på offentlige steder. Hvis almindelige mennesker ikke kan medbringe en lille værktøjskasse i deres bil, for slet ikke at tale om det værktøjssæt, som følger med bilen, når man køber den, har vi et alvorligt problem.

Kl. 18.40

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi har bemærket, at regeringen skriver i sine kommentarer til høringssvarene, at man er indstillet på nærmere at drøfte og i givet fald justere forslaget. Vi deltagere gerne i disse drøftelser, men på det foreliggende grundlag kan vi ikke anbefale forslaget.

Per Dalgaard (DF):

Dansk Folkeparti hilser regeringens tiltag mod den øgede brug af kniv blandt unge velkommen. Dette forslag er et led i bekæmpelse af vold blandt unge, og det skal alle vide ligger Dansk Folkeparti meget på sinde.

Vi må desværre konstatere, at vi også her oplever et lovforslag, der er fremsat, fordi specielt unge af fremmed herkomst glimrer ved en voldsom overrepræsentation i kriminalstatistikkerne, på dette område specielt ved at anvende knive mod totalt uskyldige mennesker som f.eks. den italienske turist, der på brutal vis blev stukket ihjel af to ikkedanske unge. Disse brutale overfald sker typisk med ulovlige knive med en større længde end det tilladte og af en udformning, som kun kan betegnes som voldsknive. At 16 politimestre yderligere siger, at problemet med knive på offentlige steder er stigende, retfærdiggør dette lovforslag.

De yderligere beføjelser, politiet får med lovforslaget, nemlig at kunne kroppsvisitere personer, der mistænkes for at bære kniv, finder vi også er nødvendige i denne verden med en øget volds-kriminalitet. Ligeledes er de strafferammer, der er foreslået, for de flestes vedkommende gode, vi kan acceptere, men en del af bøde-

satserne er måske lidt små. Det må vi se på i udvalgsarbejdet.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at få justitsministeren til at fortælle mig, om regeringen nu vil indføre minimumsstraf. Der står nemlig i den skriftlige fremsættelse på side 2, spalte 2:

»Dette indebærer først og fremmest, at der i 2. gangstilfælde af overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 eller 2, forudsættes fastsat en kort frihedsstraf på 7 dages fængsel.«

Kan dette opfattes anderledes, end at man nu vil indføre minimumsstraf i dansk lov? Det tiltag kan Dansk Folkeparti godt støtte, specielt hvis de nye signaler også kommer til at dreje sig om minimumsstraf for grov vold, voldtægt osv., som er beskrevet i L 118 fra 2002, den såkaldte voldspakke. Dansk Folkeparti ønskede sig det brændende dengang, men der var ikke rigtig gehør for det.

Den aktuelle udformning af lovforslag nr. L 97 indeholder imidlertid også elementer, vi ikke kan støtte. Vi finder et generelt forbud mod knive med en bladlængde under 7 cm alt for vidtgående, fordi det vil ulovliggøre alle de lommeknive, der har været en del af danskernes kultur gennem mange år, som har en betydelig udbredelse blandt danskerne, og som anvendes til helt fredelige formål. Lommeknive bæres typisk af voksne, forstandige mennesker, hvis hensigt med lommekniven ikke er at bruge den til vold, og lovforslaget vil kriminalisere alle bedste-forældre, der har en lommekniv, som de f.eks. snitter i en gren med til glæde for barnebarnet.

Dansk Folkeparti har nogle ideer til ændring af lovforslaget, som vi under udvalgsarbejdet vil søge tilslutning til, bl.a. en form for definition af, hvilke typer lommeknive der er lovlige – altså en slags positivliste, som dermed ulovliggør alle andre typer. Også de nye, fuldstændig afskyelige knive, som er gemt i smykker og lightere og andet smart legetøj, vil hermed blive ulovlige. Vi er sikre på, at disse yderligere ideer ikke vil ødelægge hovedhensigten med lovforslaget, nemlig at ramme de unge, der går med ulovlige knive og optræder helt hæmningsløst, når de får en sådan i hånden. Dem vil vi meget gerne lovgive imod.

Med disse bemærkninger kan vi ikke støtte lovforslaget, som det ligger, men vi er meget positive over for sigtet med forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er til hr. Per Dalgaard's næstsidste sætning, hvor han sagde, at Dansk Folkeparti gerne vil bidrage til at komme efter alle de unge mennesker, der løber rundt med ulovlige knive. Jamen de knive er jo allerede ulovlige, og så er det jo ikke nødvendigt at lovgive om nye typer knive. Der er masser af knive, som allerede er gjort ulovlige, og her er det alene et spørgsmål om at få de personer visiteret, så de kan blive afsløret i at overtræde våbenloven. Det er jo ikke nødvendigt at lave en ny lovgivning mod lommeknive.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Det har fru Elisabeth Arnold fuldstændig ret i. Som det ligger nu, har forslaget ikke noget med lommeknive at gøre, men som jeg også sagde, er det noget, vi gerne skulle have lavet om. Den lommekniv, fru Elisabeth Arnold går med, skal helt sikkert være lovlig.

Jeg er udmærket klar over, at de knive, der bruges i dag, er ulovlige. Men i lovforslaget ligger der også en øget mulighed for visitering, så tingene falder fint i hak på den led.

Helge Adam Møller (KF):

Normalt synes jeg, at hr. Per Dalgaard er meget omhyggelig med sine taler og får sagt mange ting, som jeg er enig i. Men her kommer hr. Per Dalgaard til at sige, at nu bliver den bedstefar, som snitter en gren med sin lommekniv for at glæde sit barnebarn, kriminaliseret. Nej, det bliver han ikke, for det ville jo være tåbeligt. Hvad enten han snitter grenen hjemme i haven eller ude i skoven, eller når de er ude at sejle i kano, bliver han ikke kriminaliseret. Det fremgår krystalklart, og derfor vil jeg godt starte med det, der har givet anledning til megen debat, og slå fast, at dette forbud ikke vil komme til at omfatte de mange tilfælde, hvor man bærer sin lommekniv i forbindelse med et anerkendelsesværdigt formål.

Så er spørgsmålet selvfølgelig: Hvad er et anerkendelsesværdigt formål? Men det fremgår jo også af bemærkningerne, så lad mig slå fast, at jægere, fiskere, spejdere og alle de, der er ude at sejle i kano eller er på vandretur, kan altså roligt fortsætte med at bære deres kniv, også deres lommekniv. Det samme gælder familien, der er på skovtur og skal nyde den medbragte mad-

kurv og eventuelt skære en bøgegren eller to af; de må også medbringe deres lommekniv.

Modsætningsvis må der altså være en række situationer, hvor personer normalt ikke vil kunne bære en kniv, heller ikke en lommekniv. Det vil typisk gælde for gæster på værtshuse og diskoteker og tilskuere til fodboldkampe, og det gælder også i skolen eller på andre uddannelsesinstitutioner og for personer, der går i byen for at more sig.

Når det er sagt, er der alligevel ingen tvivl om, at der er en del personer, som ikke kunne drømme om at bruge en lommekniv eller en foldekniv til noget ulovligt. De vil føle, at de får indskrænket deres personlige frihed, og jeg kan godt forstå deres ærgrelse. Jeg plejer også selv at gå med lommekniv, men denne ærgrelse skal jo vejes op imod de fordele, der kan nås ved at gennemføre et forbud.

Jeg fik forleden, det var den 18. november, en mail fra en ung kriminalassistent i København, der fortalte lidt om sine egne erfaringer om vold med brug af lommeknive, og hvorfor han støttede et forbud. Lad mig citere et par af hans bemærkninger:

»I mit daglige virke som kriminalassistent i København er det mere sædvanen end en sjældenhed, at vi ved visitation af unge piger og drenge finder dem i besiddelse af knive og stikvåben. Faktisk er det et faktum, at disse unge er bekendt med, at den nuværende våbenlov kun er gældende for knive over 7 cm, og for at omgå loven bærer de i stedet rundt på knive, der er under 7 cm, dvs. lommeknive og schweizerknive. Besiddelse af disse knive er i dag ikke en overtrædelse af våbenloven, og derfor kan vi politifolk ikke konfiskere dem, før vi senere på aftenen finder de samme personer med de samme knive i hånden, men nu i færd med at begå eller allerede have begået vold eller røveri eller have brugt kniven til trusler i forbindelse med voldtægt.«

Han skriver videre:

»Jeg er klar over, at trussel med kniv ikke giver samme fysiske skader, som stiklæsioner gør, men i de sammenhænge er der typisk tale om psykiske skader, som nogle gange er uoprettelige.«

Og endelig slutter han:

»Må jeg tilføje, at jeg i mit daglige virke og arbejde oftere og oftere ser mig selv stå ved offerets sygeseng og afhøre vedkommende, mens denne har pådraget sig alvorlige eller livsfarlige

skader som følge af en knivlæsion fra knive med en bladlængde under 7 cm.«

Det var, hvad kriminalassistenten skrev til mig.

Lad mig slutte med at sige, at den konservative folketingsgruppe har konstateret – både i pressen og indtil nu under behandlingen i dag her i Folketinget – at en del af Folketingets partier tager afstand fra et egentligt forbud mod at bære foldeknive, selv med alle de undtagelser, jeg nævnte før. Jeg kan derfor sige, at den konservative folketingsgruppe er indstillet på under den videre behandling at drøfte forslaget og overveje andre modeller, så der forhåbentlig kan opnås bred politisk enighed om en lovgivning, der kan mindske ulovlig brug af knive, både de store knive og de lidt mindre knive.

Kl. 18.50

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Det var jo dejligt at høre hr. Helge Adam Møller, og jeg vil lige spørge om en enkelt ting.

Den idé, jeg fremkom med, om at lave en decideret positivliste, eller hvad vi nu skal kalde det, altså en definition af en lommekniv, som er uskadelig i sammenligning med de andre besynderlige knive, der findes nu om dage, kunne jo løse det problem. Så ville alt muligt andet blive ulovligt, også disse smykkeknive og penneknive, og jeg ved ikke hvad, som man kan finde på at lave og sælge til de unge mennesker. De ville blive ulovlige som følge af en definition på en eller anden given kniv, som ville være lovlig til både bedstefar og bedstemor.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Helge Adam Møllers oplæsning af mailen fra politiassistenten var selvfølgelig manende, fordi den viste, hvilke situationer politiet kommer ud for, når de skal håndtere urolige unge i de miljøer, hvor der sker slagsmål og overfald osv. Problemet er blot, at uanset hvor mange knive man forbyder, er det stadig muligt at bevæbne sig med skruetrækkere, glasskår, sakse, stoppenåle og alt muligt andet, som kan bruges i trusselsøjemed, så vi slipper ikke for, at folk kan gøre vold mod andre ved hjælp af skærende og stikkende emner, som vi ikke kan forbyde, og som vi ikke kan visitere for.

Al respekt for politibetjentens mail og hans besked om, hvad han oplever i sin dagligdag. Men der er jo ikke nogen garanti for, at han ikke

vil kunne møde vold, som er begået under trusler med et glasskår eller med en saks.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det sidste har fru Elisabeth Arnold selvfølgelig hundrede procent ret i. Intet lovforslag kan yde en hundrede procents garanti, men alle lovforslag – det er i hvert fald det, vi normalt tilstræber – bringer os nærmere målet, og her er det altså noget med at mindske kriminaliteten. Jeg vil nok hævde, at jeg trods alt ville føle mig lidt mere truet af en skarpslebte schweizerkniv på 6,9 cm, end hvis fru Elisabeth Arnold truede mig med en stoppenål. Det ville jeg nu nok, det indrømmer jeg.

Til hr. Per Dalgaard om ideen om en positivliste: Det kunne være en af mulighederne, men jeg vil meget nødig lægge mig fast på, hvor vi skal ende. Jeg synes, vi skal spørge alle de kloge folk, og hvis vi vil nå det samme mål – og det har jeg fornemmelsen af vi gerne vil, det er midlerne, vi er lidt uenige om – så lad os diskutere og finde frem til noget, som vi alle kan samles om, og som helt klart trækker i den rigtige retning og får færre til at bruge knive ulovligt, så de, der ikke har nogen onde hensigter overhovedet, kan fortsætte med at bruge deres kniv i samme omfang som i dag. Det synes jeg ville være en god idé.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

For SF er det vigtigt at tage Rigsadvokatens redegørelse om brug af knive alvorligt. Vi så gerne, at man kunne stoppe den trend, hvor det tilsyneladende er smart at bruge små knive som halssmykker og lignende, og hr. Helge Adam Møller beskrev jo også, hvordan man i øvrigt har knive med sig rundt omkring og også andre ting og genstande, der kan bruges i situationer, hvor der opstår slagsmål, måske endda på grund af, at man har kniven.

I SF finder vi, at målet bør være, at det bliver almindeligt for især unge, at de ikke bare går med våben, at de ikke bare går med kniv, og at de ikke står i en situation, hvor de siger: Jeg tager en kniv med i aften, for så tror jeg, jeg beskytter mig selv. Men ligesom alle de andre ordførere har jeg jo fået ekstremt mange henvendelser i anledning af ministerens udspil med et ge-

nerelt forbud, og derfor tror jeg, det er vigtigt, at hele sagen bliver genovervejet.

Det er tilsyneladende helt almindeligt, at folk konstant render rundt med en lommekniv – det var jeg faktisk ikke klar over – og samtidig er der flere, der påpeger, at de altid har en kniv i bilen for det tilfælde, at der skulle ske en ulykke, hvor der kræves en kniv for at skære indespærrede fri. Det var jeg heller ikke klar over.

Spørgsmålet er derfor: Hvordan opnår vi en ændring af oplevelsen hos de unge, så de ikke længere går med kniv, så Rigsadvokaten ikke skal komme igen med den samme redegørelse om 10 år? Det kan handle om at afgrænse tidsrummet for, hvornår det er lovligt at bære kniv, og afgrænse de steder, hvor det er forbudt, f.eks. uddannelsessteder, diskoteker og fritidsklubber. Men når det er sagt, skal vi passe på, at vi ikke ved at ændre våbenloven kommer i en situation, hvor der faktisk kan ske noget ganske forfærdeligt.

Kl. 18.55

Vi frygter i SF, at initiativet til at give politiet flere beføjelser vil få den modsatte virkning, den modsatte effekt, end målet er. Personlig kender jeg i hvert fald adskillige eksempler på, at når politifolk standser mennesker på gaden, er de ikke farveblinde, og de konfrontationer giver unge med brun hud en oplevelse af, at de er uønskede, og at de ikke duer. Unge, som i øvrigt er godt integrerede, men som undertiden har problemer med at komme ind på diskoteket, selv om de ønsker at opføre sig ordentligt og aldrig kunne drømme om at lave noget kriminelt, vil med hundrede procents sikkerhed blive taget i forbindelse med en krosvsitation, og deres bil vil blive undersøgt, uden at der er den krævede mistanke. Vi frygter, at man på den måde kan få nogle konfrontationer, som vil kunne starte en marginaliseringsoplevelse for de unge, som ellers gik og troede, at de var en del af Danmark.

Derfor ser vi lovforslaget her i snæver sammenhæng med overvejelserne om at give politiet øgede beføjelser. Vores mål er, at vi gerne vil være med til nogle nyttige initiativer, men hvis vi skal stemme for dem, skal der være en chance for, at det hele ender godt.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre forstår godt reaktionen på de tragiske begivenheder i sommer, hvor knivoverfald medførte død og lemlæstelse, men vi

mener dog, at et knivforbud som det foreslåede er at gå for langt.

Der er utrolig mange mennesker, der har en lommekniv på sig, uden at de af den grund er potentielle voldsforbrydere. De farligste knive er allerede forbudt, og de skarpeste, nemlig dem, vi har i køkkenet, er der ikke planer om at forbyde, selv om de også kan bruges til overfald. Derfor kan Det Radikale Venstre ikke støtte forslaget, som det ligger her, men vi vil selvfølgelig meget gerne diskutere spørgsmålet og være medvirkende til at lave en handlingsplan mod knivbæring.

Vi kunne forestille os forskellige initiativer, f.eks. at man gav alle uddannelsesinstitutioner en opfordring til at sætte et skilt op ved indgangen med teksten »Her må ikke bæres kniv«. Ligesom man har et skilt med en mobiltelefon med en streg over, kan man jo også have et med en kniv med en streg over, og man kunne overlade til de institutioner, hvor det kunne være et problem, selv at sige: Her prøver vi at håndhæve, at man ikke går med kniv.

Jeg mener, det er et problem, at man kriminaliserer eller på en eller anden måde mistænkeliggør en meget, meget stor del af befolkningen. Det virker latterligt og meget formynderisk at gøre det.

Noget af det, der har sat tingene på spidsen, er nogle af de skærende og stikkende ting, som jeg nævnte før i min korte bemærkning til hr. Helge Adam Møller. Man kan også forestille sig forbud mod glasskår, sakse, skruetrækkere osv., men det bliver jo fuldstændig u håndterligt i praksis.

Svaret på henvendelsen til Retsmedicinsk Institut, som er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, er, at for at en kniv skal være ufarlig, skal den have en klinge på ikke mere end 1-2 cm. Det er altså en meget lille kniv, og den er ikke meget værd, når man skal skrælle et æble eller snitte en bøgækæp, som det har været diskuteret tidligere i dag.

Jeg synes hellere, vi skulle prøve at finde ud af at komme knivstikkeriet til livs på en anden måde end ved at vedtage et forbud, som for det første ikke kan håndhæves, og for det andet vil gøre lovgiverne til grin i befolkningen, fordi vi simpelt hen ikke ved, hvad det er, vi har med at gøre. Jeg mindes, at på et tidspunkt, hvor Retsudvalget var på besøg i et af de danske fængsler, blev vi præsenteret for en samling våben, som de indsatte havde fabrikeret af redskaber eller materialer, som de havde fundet i deres celler el-

ler på arealet. Det var alt, lige fra plexiglasruder, som var blevet filet knivskarpe og sylespidse, til fjedre fra madrasserne, og hvad ved jeg. Alt kunne bruges til våben.

Vi må være indstillet på, at hvis der er nogle, der vil bruge våben, kan de også finde ud af at skaffe dem på en eller anden måde, og det kan vi altså ikke lovgive os ud af. Det vil være uigen-nemførligt, og det vil virke grotesk.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne allerførst have lov til at undre mig over, hvorfor der har været en så ultrakort høringsfrist på dette ret omfattende forslag, nemlig kun fra den 31. oktober til den 11. november. Flere af de organisationer, der skulle svare, har været inde på, at det simpelt hen er en så kort frist, at de har haft svært ved at nå at svare.

Jeg forstår ikke, hvorfor det er så vigtigt at få lovforslaget så hurtigt igennem. Især når det viser sig, at der faktisk ikke er flertal for forslaget, kunne det være, man skulle have givet sig lidt mere tid og også have givet organisationerne mulighed for at komme med nogle grundigere hørings svar, som vi måske kunne bruge i den videre debat.

KL 19.00

Enhedslisten er meget enig i, at det er utrolig vigtigt at komme med en række tiltag for at mindske antallet af våben i samfundet, og det er derfor, vi i mange år har arbejdet hårdt for at få skærpet våbenlovgivningen, få skærpet registreringen af skydevåben. Vi har også været meget optaget af den meget omtalte sag med politiets salg af våben, der er havnet ude på markedet i stedet for at blive destrueret.

Vi synes, det er væsentligt at se på, hvad vi kan gøre for at mindske antallet af våben, og herunder vil vi også gerne se på, hvordan vi kan skærpe straffen for overtrædelse af våbenlovgivningen for dermed at markere, at det at gå med våben er en alvorlig forbrydelse. Vi synes så ikke, at vi skal overbelaste de allerede fuldstændig overfyldte fængsler ved at sætte folk i fængsel, vi synes, at man skulle give folk samfundstjeneste i stedet for. Det kunne også være, at det på en række grupper ville virke mere afskrækkende at skulle ud at vaske gulv eller lave noget andet fysisk arbejde, hvis man overtræder våbenlovgivningen.

Det, vi er mest optaget af, er, hvordan vi får lavet en holdningsændring, så det ikke længere er sejt at gå med kniv. Hvad kan vi gøre for at støtte skoler, ungdomsklubber osv., som prøver

at ændre de unges holdning, sådan at de ikke tager kniv med. Jeg er jo fuldstændig enig i de bemærkninger, mange andre er kommet med, om, at uanset om knivene er lovlige eller ej, så vil de unge, der er i et miljø, hvor der indimellem bliver ballade, tage en kniv med, hvis man synes, det er sejt. Det er derfor, det er den holdning, vi skal have ændret. Så vi vil også gerne være med til at se på, om man kan overveje et forbud på skoler eller andre steder.

Men det generelle forbud mod brug af knive under 7 cm og andet værktøj osv. i samfundet er vi ligesom mange andre meget skeptiske over for, og jeg vil håbe, at vi kunne få en undersøgelse af, hvor udbredt brugen af knive egentlig er. Jeg spurgte ministeren inden lovarbejdet, men har kun fået svar i form af Rigsadvokatens undersøgelse af den ulovlige brug, og jeg synes sådan set, at det er ret væsentligt, når vi skal lovgive, så at finde ud af, hvordan man bruger de lovlige knive i dag. Tager folk deres kniv med på værtshus og diskotek, eller hvordan fungerer det i dag med de lovlige knive? Hvor skal vi sætte ind, hvis vi gerne vil ændre nogle ting?

Som andre har jeg også et problem med, hvad der er en kniv, og hvad der ikke er en kniv. Jeg har ofte, når jeg har stået i lufthavnen, undret mig en del over, at nogle af mine medpassagerer fik taget deres lille negleklipper og hevet neglefilen af, mens jeg kunne stå med en lang broche, der sådan set var meget farligere end den lille-bitte neglefil. Jeg tror ikke, man helt kan lovgive sig ud af, hvad der er farligt, og hvad der ikke er farligt; det synes jeg at vi skal prøve at se nærmere på.

Så vil jeg sige, at når man ser det her forslag til ændring i sammenhæng med det udkast til bestemmelser, der var sendt i høring samtidig, som vi skal behandle senere omkring politiloven, hvor man vil give politiet ret til at kunne vिसitere folk uden nogen som helst konkret mistanke om, at de har våben på sig, men bare lave sådan en almindelig våbenkontrol, ligesom vi har færdselskontrol, så bliver det problematisk. Jeg synes, vi skal tage en grundigere drøftelse af, hvad det egentlig er for nogle redskaber, vi har brug for, for at kunne mindske antallet af våben i samfundet.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører på området, hr. Jann Sjørnsen, ikke kan være til stede, har jeg lovet at fremsige følgende.

Der er grund til at se med stor alvor på volds-kriminaliteten i vores samfund og søge nye muligheder for at begrænse den. Det gælder også den form for volds-kriminalitet, hvor kniv har været anvendt.

Målet med regeringens lovforslag er vi således enige i, men spørgsmålet er, om midlet er det rigtige. Regeringen lægger op til at gennemføre et generelt forbud mod at bære kniv m.v. på offentligt tilgængelige steder samt steder, hvor unge typisk færdes.

Det er for drastisk et skridt at tage efter Kristendemokraternes opfattelse. En stor del af befolkningen vil ganske enkelte blive kriminaliseret uden grund, nemlig de mange, der bærer almindelig lommekniv.

Det er vores opfattelse, at våbenlovens bestemmelser vedrørende det at bære kniv er tilstrækkelige, og at hovedparten af den vold, der udføres i det offentlige rum med brug af kniv, udgør en overtrædelse af allerede gældende lov. Vi kan således ikke umiddelbart støtte forslaget.

Kl. 19.05

Justitsministeren (Lene Espersen):

Ja, det er sjældent, at man er i en situation, hvor regeringen overtrumfer partierne i Folketinget, men for så vidt angår dette lovforslag, må man jo nok konkludere, at de fleste partier ikke er indstillet på at gå så vidt, som regeringen havde forestillet sig.

Jeg er enig med de mange, der har sagt, at for så vidt angår spørgsmålet om at begrænse de alt for mange tilfælde af voldelige overfald, trusler osv., hvor man har anvendt kniv, for så vidt angår at begrænse den problemstilling, drejer det sig meget om holdningsbearbejdelse. Det er også det, der er grundlaget for, at regeringen valgte den meget vidtgående model at lave et generelt knivforbud.

Vi var klar over, at forslaget var vidtgående, og jeg er også bekendt med, at det for nogle vil virke meget indgribende, at de ikke længere vil kunne gå med f.eks. en schweizerkniv i lommen, uden at der er et særligt anerkendelsesværdigt formål med det. Det antal mails, som jeg selv og nok alle Folketingets medlemmer har modtaget, vidner om, at det her virkelig er noget, der optager sindene, og det synes jeg at man skal respektere.

Jeg vil blot her fra talerstolen også gerne understrege, at vores forslag skulle ses i lyset af nogle af de meget grove overfald, hvor knive må have været anvendt, og hvor vi simpelt hen har

set det som et rigtigt skridt ud fra et holdningsbearbejdende sigte at arbejde for et forbud. Det er trods alt et klart signal at sende, at man ikke tolererer, at man bærer kniv på offentlige steder, undtagen hvis det er absolut nødvendigt.

Vi skal også huske på, på trods af at man måske kan more sig en smule over, at et så drastisk skridt overhovedet kan blive foreslået, at nogle af disse lovlige foldeknive rent faktisk i dag bliver brugt til voldskriminalitet. Det viser statistikken også.

Men jeg har noteret mig under debatten i dag, at mange af partierne, hvis man ikke ligefrem er modstander af lovforslaget, så sådan set er tilhængere af de øvrige dele af lovforslaget, men synes, det er for vidtgående med et generelt forbud, for så vidt angår spørgsmålet om at bære lommekniv. Det gælder Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti.

Jeg vil godt tilkendegive i dag, at jeg er tilfreds med, at hvad angår de der andre stramninger, er der et bredt flertal, der bakker op om lovgivningen. Derfor vil jeg naturligvis også i forbindelse med det videre udvalgsarbejde tage skridt først og fremmest til at indhente oplysninger fra Norge og Sverige, som det blev efterlyst af hr. Per Kaalund, for at se, hvorledes disse lande praktiserer håndhævelsen af reglerne om små foldeknive.

Jeg synes f.eks. også, at det vil være meget relevant, som hr. Per Dalgaard var inde på, at se, om der er nogen tekniske afgrænsninger. Man kan sige, at der er visse typer knive, man ganske enkelt forbyder, selv om klingens længde er under 7 cm, mens det fortsat kan være lovligt at gå med schweizerknive og multiværktøjer, som mange gør. Det må vi se på under udvalgsbehandlingen. Men regeringen, og det har jeg også allerede tilkendegivet, er absolut indstillet på at justere forslaget på det punkt.

Jeg tror blot, vi må se i øjnene, at det er holdningsbearbejdelse, der skal til, samt selvfølgelig en mere effektiv lovgivning.

Jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, der flere gange har været inde på den problemstilling, at man også kan benytte andet end knive, f.eks. en hattenål eller et lille stykke glas, at det sådan set også er det, vi forsøger at tage højde for i forbindelse med lovforslaget ved at give en bemyndigelse til, at også den type spidse genstande kan forbydes. Så vi forsøger at gøre et behjertet forsøg uden at lave lange opremsninger.

Men det er naturligvis ikke en enkel sag, fordi man altid kan komme med mange gode eksem-

pler på, at formålet er anerkendelsesværdigt. Men for så vidt angår spørgsmålet om de spidse genstande, forsøger vi rent faktisk i lovforslaget at tage højde for den problemstilling.

Det, jeg nok synes er noget af det væsentligste i forbindelse med lovforslaget, er, at der i hvert fald også – hvis vi ser bort fra forbuddet – tegner sig et bredt flertal for de andre områder. Det gælder bl.a. en skærpelse af reglerne, så man ikke mere skal tages to gange for ulovlig besiddelse af kniv, før man risikerer en frihedsstraf. Det er spørgsmålet om det relevante i f.eks. at bære kniv i ungdomsklubber og på diskoteker; det tror jeg ville have en holdningsbearbejdende effekt og forhåbentlig medvirke til at skabe mindre vold i samfundet.

Kl. 19.10

Men som sagt har vi respekt for, at man synes, at lovforslaget har været for vidtgående, og derfor er vi også indstillet på at justere det, så et flertal i Folketinget kan gennemføre de nødvendige stramninger på det her område.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, jeg hørte justitsministeren sige, at man også arbejdede på at gøre alle disse spidse genstande ulovlige. Det kan ikke være rigtigt, at jeg ikke kan tage et strikkesæt med på offentlig gade og vej – at jeg så kan risikere at blive standset af politiet og få konfiskeret mine strikkespindel. Det er jo det, der er lagt op til, og hvis det skal til at være dansk lov, jamen så er vi ude på et fuldstændig latterligt område.

Jeg synes hellere, ministeren skulle koncentrere sig om to ting. Ministeren skulle koncentrere sig om at lave en holdningsbearbejdende kampagne, der siger, at det ikke er sejt at bære kniv, og den anden del, der siger, at den eksisterende våbenlov, vi har, med de knivtyper, der allerede er forbudt, skal håndhæves. Så vil vi være kommet et langt stykke ad vejen. Men forbud mod strikkespindel og hæklenåle – nej, nu må ministeren holde op.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil medgive, at en strikkespindel kan være et farligt våben, men jeg synes, det vil være en formildende omstændighed, hvis man også medbragte garn, sådan at man så, hvad formålet var.

Men det, jeg gerne ville spørge ministeren om, for vi er enige fra Socialdemokratiets side i spørgsmålet om holdningsbearbejdelse, infor-

mationskampagne osv., er, om det også kan komme til at indgå i det videre arbejde, at der afsættes de fornødne midler til informationskampagner og oplysningskampagner specielt målrettet visse grupper?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Først til fru Elisabeth Arnold: Det er sådan med det her lovforslag, at det virker, som om at de, der ikke vil forstå lovforslaget, gang på gang forsøger at komme med eksempler på, hvad lovforslaget lige præcis ikke handler om.

Hvis fru Elisabeth Arnold ønsker at strikke en sweater og derfor går rundt med strikkepinde og garn, så er det et anerkendelsesværdigt formål, og det vil ikke være forbudt. Men hvis den unge Jimmy tager på diskotek og medbringer en syl, en skruetrækker eller den længste strikkepind, der kan anskaffes, så tror jeg, at fru Elisabeth Arnold og jeg kan være enige om, at så er der ikke noget anerkendelsesværdigt formål. At medbringe en syl på diskotek har jeg svært ved at forstå overhovedet kan have nogen som helst relevans. Men det er klart, at under udvalgsbehandlingen besvarer vi naturligvis gerne spørgsmål også angående de spidse genstande, som åbenbart optager Det Radikale Venstre.

Men jeg vil godt sige til hr. Per Kaalund om det holdningsbearbejdende: Vi er indstillet på under udvalgsbehandlingen at tale om det videre forløb, for der bliver et regelsæt om ikke mindst det, som har optaget Socialdemokratiet, spørgsmålene om lightere, smykker og andet. I og med at der bliver iværksat et forbud, så synes jeg også, vi skal overveje, hvordan det bliver kommunikeret ud på en fornuftig måde, så det er vi interesseret i.

Men det er selvfølgelig klart, og det vil jeg ikke lægge skjul på i dag, at det jo ville være nemmere at kommunikere et holdningsbearbejdende budskab ud, hvis der var et generelt forbud. Det er jo meget godt at kommunikere, at det ikke er sejt at gå med kniv, men for øvrigt er det lovligt, hvis bare den er under 7 cm. Det er et budskab, man må sige har en noget modsatrettet effekt på unge mennesker, at Folketinget sender det signal. Nuvel, så mener jeg, at man må respekttere, at den vidtgående model, som jeg tror ville virke stærkest på den gruppe, vi gerne vil have i tale, er der ikke opbakning til. Så må vi se, hvor langt vi kan komme med en teknisk tilretning.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 98:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven.

(Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).

(Fremsat 26/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karsten Nonbo (V):

Allerede i det supplerende regeringsgrundlag fra august 2003 bebudede regeringen, at der skulle strammes op på færdselsloven, således at overtrædelser vil medføre en strengere kønskvens. Derfor førstebehandler vi nu lovforslaget om klippekort, højere straffe og lavere tolerance for hastighedsovertrædelser.

I fremtiden ryger kørekortet betinget ved overtrædelser på mere end 60 pct. på landeveje og i byer. Det vil sige, at kører du mere end 80 km/t. igennem en by bare én gang, så ryger der en betinget frakendelse, og næste gang så sker det ubetinget.

KL.19.15

Forseelserne ved klippekortet har det tilfælles, at der klippes for forseelser, som kan bringe medtrafikanter i fare. Det gælder overhalinger, slalomkørsel, ikke at holde tilbage for rødt lys, manglende afstand til forankørende, vigepligt, kørsel i nødspor og hastighedsovertrædelse.

Vi får nu forhåbentlig også løst problemet med egoismen og utålmodige bilister, som blokerer nødsporet ved ulykker på motorvej. Det vil nok være den rigtige løsning med et klip i kørekortet.